

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobci: **Y. M.** (žalobkyně)
M. M. (žalobce)
oba státní příslušnost: X
t. č. pobytem X
zastoupení Mgr. Martinou Šamlotovou, advokátkou
se sídlem Milady Horákové 13, 602 00 Brno

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky**
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobách proti rozhodnutím žalovaného ze dne 22. 2. 2023, č. j. OAM-1083/ZA-ZA11-ZA16-2022, a č. j. OAM-1084/ZA-ZA11-ZA16-2022,

takto:

- I. Věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 41 Az 14/2023 a sp. zn. 41 Az 15/2023 *se spojují* ke společnému projednání s tím, že je Krajský soud v Brně nadále povede pod sp. zn. 41 Az 14/2023.
- II. Žaloby *se zamítají*.
- III. Žalobci *nemají právo* na náhradu nákladů řízení.
- IV. Žalovanému *se nepřiznává* náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný neudělil žalobcům mezinárodní ochranu. Obavy z výhružek nechtěného nápadníka žalobkyně neshledal důvodnými. Žalobci se ani nepokusili obrátit na policii. Soud

se zabýval otázkou, zda žalovaný řádně zjistil skutkový stav ohledně dostupnosti vnitřní ochrany. I s ohledem na kurdskou národnost žalobců.

II. Napadené rozhodnutí a související skutkové okolnosti

2. Žalobci jsou manželé. Oba podali žádost o mezinárodní ochranu v prosinci 2022 z důvodů, které spolu souvisejí. Jejich azylový příběh se začíná psát přibližně v roce 2017. Žalobkyni požádal o ruku A. K. Majetný muž z Mardinu pocházející z vlivné rodiny se širokým okruhem známostí. Žalobkyně jej ale odmítla. Azat to nechtěl akceptovat a začal žalobkyni pronásledovat. Zhoršilo se to poté, co se žalobkyně v roce 2019 seznámila se žalobcem. A. ji začal obtěžovat. V noci jí několikrát zkřížil cestu, klepal ji na koleji na dveře. Neustále jí telefonoval a posílal zprávy. Jednou v zimě ji fyzicky napadl. Vtrhl do jejího pokoje a zfackoval ji. Jí i manželovi začal vyhrožovat smrtí.
3. Tyto výhrůžky začaly přibližně v roce 2019 a trvaly až do jejich odjezdu z vlasti. V červnu 2022 se žalobci vzali. To ještě vystupňovalo A. žárlivost. Začali mít strach o život. Proto se přestěhovali do Istanbulu. Tam je ale vystopovala A. rodina. Jeho sestra je v Istanbulu provdaná a chtěla žalobkyni sjednat s A. schůzku. Žalobkyně se s ním jednou osobně setkala v obchodě. Sice jí nevyhrožoval, ale posunky naznačil, že ji zničí. Žalobkyně kontaktovala jeho matku a snažila se ji přimět, aby synovi domluvila. Neúspěšně. Toto setkání bylo impulzem k rozhodnutí žalobců opustit Turecko. V té době začali mít finanční problémy. V Istanbulu jsou vysoké náklady na život. Žalobce přestal pracovat, aby žalobkyni chránil. Žalobkyně navíc otěhotněla.
4. Problémy s A. žalobci nijak oficiálně neřešili. V Turecku to funguje tak, že policie v takovýchto případech pouze udělá zápis a obviněného pustí. Jakmile ji A. obtěžoval na koleji, žalobkyně dvakrát zavolala policii. Ale než dojeli, zmizel. Oficiální trestní oznámení na něj nikdy nepodala. A. má všude vlivné známé, kteří mohou uplatit policii. Do Evropy žalobci odcestovali, aby zajistili lepší život pro jejich nenarozené dítě. Chtěli by zde žít normální život.
5. Žalovaný rozhodnutím ze dne 22. 2. 2023, č. j. OAM-1083/ZA-ZA11-ZA16-2022, neudělil žádnou z forem mezinárodní ochrany žalobkyni. Rozhodnutím z téhož dne č. j. OAM-1084/ZA-ZA11-ZA16-2022, neudělil mezinárodní ochranu ani žalobci. Obě svá rozhodnutí žalovaný odůvodnil stejně.
6. Poukázal zejména na to, že žalobci nevyužili dostupné možnosti ochrany. Své problémy s A. měli řešit s tureckými státními orgány. Nelze říct, že by tyto orgány nechtěly či nemohly žalobcům ochranu poskytnout. Z ničeho také neplyne, že by státní orgány A. jednání podporovaly nebo tolerovaly. Sami žalobci nikdy neměli problémy s policií. Žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, sp. zn. 6 Azs 8/2003, podle kterého nelze dopět k tomu, že žadatel neměl k dispozici účinnou ochranu, pokud neučinil žádné kroky k využití všech prostředků, které právní řád jeho země poskytuje k ochraně práv.

III. Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

7. Žalobci shodně namítají, že žalovaný nedostatečně posoudil otázku dostupnosti vnitřní ochrany. Jsou Kurdi. Turecké orgány přitom nechraňují všechny obyvatelé stejně. Obvyčejný a nesolventní Kurd prakticky nemá šanci domoci se účinné ochrany. Žalovaný se postavením Kurdů ve společnosti a jejich ochranou nezabýval. Sice shromáždil zprávy týkající se

tureckého justičního systému. Ani jedna z těchto zpráv ale neřeší, zda Kurdové a Turci mají rovný přístup k ochraně.

8. Podpůrně žalobci odkazují na článek politoložky a turkoložky K. L. ze dne 27. 9. 2021 s názvem „E. Turecko: vojenský převrat, honba na teroristy a demokratický paradox“. Podle něj lze od roku 2021 sledovat novou vlnu omezování politických práv a svobod opozice, zejména strany HDP. Žalobci citují také z na usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. 6. 2022, ve kterém vyjádřil znepokojení nad situací Kurdů na jihovýchodě Turecka, zejména nad nedostatečnou ochranou lidských práv. To se projevuje tím, že dochází k mučení či jinému špatnému zacházení se zadrženými osobami. Tyto represe se zaměřují vůči straně HDP.
9. Žalobci sice nejsou členy HDP, ale postoj vládnoucí politické strany vůči členům této strany a jejím sympatizantům je zrcadlem postoje turecké společnosti. Je evidentní, že Kurdi a Turci nemají rovná práva a tím pádem ani rovnocenný přístup k právní ochraně.
10. Žalovaný zopakoval, že žalobci nevyužili všech možností ochrany v zemi původu. Nikdy nepodali trestní oznámení. Až v žalobě vnáší do svého azylového příběhu kurdskou otázku. Informace, na které v této souvislosti odkazují, ale nemají žádnou relevanci.

IV. Hodnocení věci soudem

11. Žaloby *nejdou důvodné*.
12. V této věci jde o to, zda žalovaný řádně posoudil otázku dostupnosti vnitřní ochrany. Žalobci totiž tvrdí, že původcem jejich problémů je soukromá osoba.
13. Původcem pronásledování nebo vážné újmy může být v souladu s § 2 odst. 6 zákona o azylu i soukromá osoba. Podmínkou je, že se dá prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území *nemohou* nebo *nechtějí* odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.
14. V případě tvrzeného pronásledování ze strany soukromých osobu zásadně platí, že aby bylo možné shledat chybějící ochranu ze strany státu, musel by žadatel vyčerpat *reálně* dostupné prostředky ochrany (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004-41). Pouze pokud je *zjevné*, že orgány v zemi původu nemohou (např. proto, že vůbec neexistují) či nechtějí (např. proto, že určitou skupinu ve společnosti systematicky odmítají chránit, ač ji samy neperzekuuji) poskytnout účinnou ochranu před nestátními subjekty, pak nelze po žadateli požadovat, aby se na tyto orgány obracel. Zároveň platí, že subjektivní nedůvěra žadatele vůči vnitrostátním orgánům neodůvodňuje rezignaci na využití ochrany státu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2018, č. j. 7 Azs 162/2018-47).
15. Žalobci se na policii nebo jiný turecký orgán neobrátili s žádostí o pomoc. V žalobě namítají, že to neudělali kvůli přesvědčení, že by jim policie nepomohla, protože jsou Kurdové. Žalovaný má ovšem pravdu v tom, že nic podobného ani jeden z nich netvrdil u pohovoru. To, že se neobrátili na policii, nezdůvodňovali obavami, že by je policie coby Kurdy neochránila. Poukazovali pouze na to, že A. by mohl zařídit podplacení policie.
16. V azylovém řízení je speciálně rozložené důkazní břemeno. *Žadatele o mezinárodní ochranu primárně stíhá břemeno tvrzení*. Je především na něm, aby věrohodně tvrdil a v rámci svých možností prokázal skutečnosti, které mohou mít relevanci z hlediska některé z forem

mezinárodní ochrany. Žalovaný mu k tomu zejména musí vytvořit prostor vhodné kladenými otázkami během pohovoru. Teprve pokud žadatel o mezinárodní ochranu uvádí relevantní skutečnosti, je pak na žalovaném, aby si shromáždil dostatečné množství aktuálních a přesných informací o zemi původu žadatele a jeho tvrzení s těmito informacemi konfrontoval při hodnocení, zda dotyčnému v zemi původu hrozí pronásledování nebo vážná újma.

17. Na straně žadatele leží také břemeno tvrzení ohledně nedostupnosti (resp. nedostatečnosti) ochrany v zemi původu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70). Pokud ale žalobci ani nezmnili svou kurdskou národnost v souvislosti se svou neochotou obrátit se na vnitrostátní orgány, nelze žalovanému vyčítat, že se touto otázkou nezabýval a neshromáždil si informace ohledně dostupnosti ochrany speciálně ve vztahu ke Kurdům.
18. Žalobci tedy neunesli své břemeno tvrzení ohledně nedostupnosti vnitřní ochrany před výhrůzkami A. Netvrdili takové skutečnosti, které by vzbuzovaly reálné pochybnosti ohledně dostupnosti ochrany. Pouze obecně poukazovali na kontakty A. na vlivné lidi. To, že se na policii ani nepokusili obrátit, je však pouze důsledkem jejich subjektivního přesvědčení, že by jim policie nepomohla. Toto jejich přesvědčení neplyne z žádné objektivní skutečnosti či předchozí špatné zkušenosti s neochotou policie jim pomoc.
19. Žalovaný se přitom v obecné rovině dostupnosti vnitřní ochrany v Turecku zabýval. Nedospěl přitom k závěru, že by bylo zjevné, že vnitrostátní orgány nemohou nebo nechtějí ochranu poskytovat. Taková zjevnost neplyne ani z informací, na které v žalobě odkazují žalobci (a žalovaný je po skutkové stránce nezpochybnil, jen věcně namítl jejich nerelevanci). Tyto informace sice vypovídají o porušování lidských práv Kurdů na jihovýchodě Turecka nebo zacházení s příznivci prokurdské strany HDP. Soud však souhlasí se žalovaným, že pro případ žalobců však nemají význam. Žalobci podle svých slov nebyli politicky aktivní. Ani o sobě netvrdili, že by sympatizovali se stranou HDP. A před odjezdem z vlasti žili v Istanbulu, nikoliv na jihovýchodě Turecka. Jimi odkazované zprávy poukazují také na obecné problémy, s nimiž se kurdská menšina může setkávat (nemožnost používat jazyk menšiny ve vzdělávání nebo oblastech veřejného života). Rozhodně z nich však neplyne, že by Kurdům obecně nebyla dostupná vnitřní ochrana.
20. Námitka, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav ve vztahu k dostupnosti vnitřní ochrany kurdské menšiny v Turecku, proto není důvodná.

V. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

21. Krajský soud posoudil žalobní námitky jako nedůvodné. Proto obě žaloby zamítl.
22. Neúspěšní žalobci nemají právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát.

Brno dne 30. června 2023

Martin Kopa, v. r.
samosoudce